

Gręda, Stanisław / Zajdziński, Bonifacy / Kogowski, Stanisław

---

Listy z frontu : 1919-1920

Bieżeńskie Zeszyty Historyczne 10, 86-88

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Marian Szymański

Przywitowscy, Gnyp, Ignaciuk i Wiśniewski. Ze Strzeszewa - Czesław Bulkowski.

Na wojnę z bolszewikami latem 1920 roku poszedłem z poboru. Skierowany zostałem do Płocka do 6 Pułku Legionów. Umundurowano mnie i uzbrojono we francuski karabin. Przez 4 tygodnie odbywałem ćwiczenia, a przez 2 tygodnie brałem udział w walkach. Najpierw byłem w okopach w Płocku koło cmentarza, potem pod Trzepowem. Nacieraliśmy na bolszewickie okopy po gołym polu. Każde natarcie zostawiało wiele trupów i rannych. Nie zdołaliśmy wyprzeć wroga i w końcu zostaliśmy otoczeni i wzięci do niewoli. Prowadzili nas konni i piesi bolszewicy żołnierze. Byli obdarci i bez butów. Uciekłem po drodze w okolicy Rościszewa.

Razem ze mną był Olek Twarogowski i Piotr Łubiński (ranny), a z Sadłowa – Kostek i Witek

Listy z frontu^{**)}

1919–1920

1.

Wielmożny Pan Jan Gręda
w Bieżuniu, Gub. Płocka
p. Sierpc, g. Biezuń
Królestwo Polskie

Hyrów, 28 II 19 rok

Kochani Rodzice!

Wysyłam Wam to jako pamiątkę, w którym po raz pierwszy zaczynacie post Wielki. rok to jest 1919 rok. Choć smutek i nie pogoda nie sprzyjały w mojej naturze.

Pozostały w smutku i tęskności.....

Stasiek

---

^{*)} M. Szymański (21.02.1902 – 21.03.1992) – szewc. Relacja spisana w 1988 r.

^{**)} We wszystkich tekstach zachowano pisownię zgodną z oryginałem

2.

Ziemia Płocka
pow. Sierpski
Biezuń
Franciszek Zajdziński
Królestwo Polskie

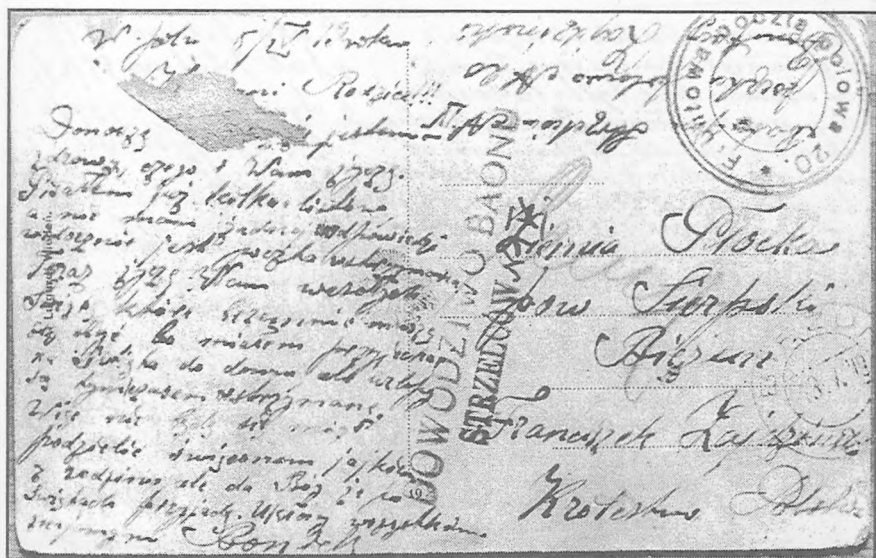
w polu 5 IV 19 rok

Kochani Rodzice!!!

Donoszę ...że jestem zdrowy, czego i Wam życzę. Pisałem już kilka listów, a nie mam żadnej odpowiedzi, widocznie jest poczta wstrzymana.

Teraz życzę Wam Wesołych Świąt, które bezemnie muszą się obyć, bo miałem przyjechać na Święta do domu, ale urlopy są tymczasem wstrzymane. Więc nie będę się mógł podzielić świątecznym jajkiem z rodziną, ale da Bóg, że po Świętach przyjadę. Ukłony wszystkim znajomym.

Boniek

Kopia karty pocztowej, którą Franciszek Zajdziński z Biezuńia otrzymał od syna Bonifacego z frontu w 1919 r. Widoczne stemple: Frontowej Poczty Polowej, poczty w Biezuńiu i Dowództwa Baonu Strzelców nr VI. (Ze zbiorów St. Iłskiego i J. Siedleckiej.)

Poczta Polowa N° 18
sztab 3 batalonu 33 p.p.
8 dywizja 15 brygada
St. Kogowski

Gubernia Płocka
Powiat Sierpc
gmina Biezuń
Jołanna Zajdzińska

Szanowna p. Jezdem zdrowy czego i p. tego samego zdrowia życzę, Powodzą się mi bardzo dobrze, tylko teschno mnie do swych znajomych. Rad bym jednej chwili powrócić i pospacerować się w stronie rodzinnej. Święta miałem bardzo smutne 2411, m powróciłem na swoje mniejsce, jest mi dużo weselej, 24 dni byłem w pułku, nie miałem żadnego znajomego, dużo niewolników z Rosji ucieka, Szymańszczak żyje w Moskfie. Robi szewstwo w Łagrach. Jezdem ciekawy kto był na urlopie na Święta, Ciekawi mnie jak jest w Biezuńiu, jak żyją państwo Kacperowscy i p, Głowacki, Bo od nich niemam żadnej wiadomości, Ukłon dla całej Rodziny, Życzę p. wszystkiego dobrego. Oczekuję z niecierpliwością.

Kopia karty pocztowej przesłanej przez Stanisława Kogowskiego
do Joanny Zajdzińskiej. (Ze zbiorów St. Iłskiego i J. Siedleckiej.)